

OSOBNÁ ASISTENCIA, OSOBNÝ ASISTENT

Zákon č. 447/2008 Z.z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý novým spôsobom upravuje právne vzťahy pri poskytovaní peňažných príspevkov na kompenzáciu a v oblasti ich poskytovania

Podľa § 23 ods. 6 tohto zákona osobný asistent vykonávajúci tlmočenie je povinný preukázať príslušnému úradu znalosť komunikácie s fyzickou osobou so sluchovým postihnutím potvrdením, osvedčením alebo certifikátom vydaným osobou, ktorá má akreditáciu na vzdelávanie tlmočníkov vydanú podľa zákona č. 386/1997 Z. z. o ďalšom vzdelávaní a o zmene zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 387/1996 Z. z. o zamestnanosti v znení zákona č. 70/1997 Z. z. v znení neskorších predpisov. Tlmočník, ktorý vykonával k 31. 12. 2008 tlmočenie v rámci činnosti osobnej asistencie a vykonáva ho aj po tomto termíne, je povinný preukázať sa takýmto potvrdením/osvedčením komunikácie najneskôr do 31. 12. 2010. Ten, ktorý začína s takýmto tlmočením po účinnosti tohto zákona, tj. po 1. 1. 2009, bez takéhoto potvrdenia o znalosti nemôže začať vykonávať osobnú asistenciu.

Ciel': získanie osvedčenia podľa § 23 ods. 6 a § 65 ods. 22 zákona č. 447/2008 Z. z., ktoré je podmienkou pre výkon úkonu tlmočenia v rámci osobnej asistencie. (podrobnosti vid' vyššie).

Skúška na získanie certifikátu bude pozostávať:

- teoretická časť - 30 bodov,
- praktická časť - 70 bodov.

Celkový počet bodov je 100 a pre získanie certifikátu je nutné: získať celkovo minimálne 60 bodov, pričom z každej časti (t.j. teoretickej aj praktickej musí získať minimálne 50 % bodov).

Príklady:

1. Osoba získala 70 bodov, z praktickej časti 18 bodov a z teoretickej časti 52 bodov – osoba certifikát získala, má viac ako 60 bodov a zároveň z každej časti viac ako 50 % možných bodov.
2. Osoba získala 75 bodov, z praktickej časti má 70 bodov a z teoretickej 5 bodov – certifikát nezískala (nesplnená podmienka 50 % bodov z teoretickej časti).

3. Osoba získala 60 bodov, z praktickej časti 55 bodov a z teoretickej časti 15 bodov – osoba certifikát získala.

1. Teoretická časť

V teoretickej časti má osoba preukázať dostatok poznatkov z:

- legislatívnych predpisov týkajúcich sa poskytovania osobnej asistencie,
- z praktickej realizácie osobnej asistencie,
- zo základných poznatkov o komunikácii a komunikačných formách osôb so sluchovým postihnutím.

Skúška bude prebiehať prostredníctvom testu a bude zvlášť test pre osoby, ktoré chcú získať certifikát na osobnú asistenciu so zameraním na komunikáciu prostredníctvom odzerať a na získanie certifikátu na osobnú asistenciu na komunikáciu prostredníctvom posunkovej komunikácie (posunkového jazyka, posunkovej reči). Osoba, ktorá chce získať obidva certifikáty, bude absolvovať obidva teoretické testy, napriek tomu, že veľa otázok bude spoločných.

Povinná literatúra (teoretická časť):

- zákon č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov,
- KOŠÚTOVÁ, M. : *Sluchové postihnutie od A po Z. Všeobecný slovník pojmov súvisiacich s problematikou.* EFFETA – Nitra, 2007, s. 297. ISBN 978-80-89245-06-2 (na objasnenie pojmov)
- TARCSIOVÁ, D. - KOŠÚTOVÁ, M. - KOŠÚT, J.: *Rukoväť tlmočníkov posunkovej reči I.* Effeta: Bratislava, 2001, s. 125. ISBN 80-968584-3-2 (pozor legislatíva sa zmenila, ale je možné využiť niektoré praktické informácie o realizácii osobnej asistencie).
- Časopis Infonep, Slovenský Gong (články zamerané na danú problematiku)

2. a) Praktická časť - zameranie na posunkovú komunikáciu (posunkový jazyk, posunkovú reč)

V praktickej časti musí osoba preukázať dostatok poznatkov:

- pri preklade z posunkového jazyka do hovoreného jazyka,
- pri preklade z hovoreného (slovenského) jazyka do slovenského posunkového jazyka.

V praktickej časti sa hodnotí:

- slovná zásoba - 0 – 10 bodov,

- monológ - 0 – 20 bodov,
- dialóg - 0 – 20 bodov,
- porozumenie monológu - 0 - 20 bodov.

V záujme zachovania transparentnosti si bude osoba sama „ťahat“ z pripravených lístkov jeden, na ktorom bude téma z bežného života, na základe ktorej sa bude realizovať celá praktická časť. V skúšobnej komisii budú aj nepočujúce osoby. Každý člen komisie prideli počet bodov v rozmedzí určenom vyššie, pričom celkový počet bodov sa získa ako priemer bodov od všetkých členov komisie.

Príklad:

Troja členovia komisie dajú jednému uchádzačovi nasledovné počty bodov:

1. člen - 8, 15, 10, 20 = 53 bodov
2. člen - 6, 16, 17, 19 = 58 bodov
3. člen - 6, 16, 16, 19 = 57 bodov

Celkový počet: $53 + 58 + 57 = 168 : 3$ (členovia komisie) = 56 bodov

Z praktickej skúšky osoba získala 56 bodov zo 70 možných.

Literatúra (praktická časť):

- DVD/resp. VHS nosiče:
  1. Základná posunková zásoba pre komunikáciu s nepočujúcimi deťmi - 2003
  2. Posunky (pojmová zásoba pre opatrovatelky) – 2004
  3. Kvalita života sluchovo postihnutých – 2006
- Publikácie :
  1. ŠMEHILOVÁ, A. st. – ŠMEHILOVÁ, A. ml.: *Základy posunkového jazyka nitrianskeho regiónu*. Nitra : Effeta, 2003. 86s. ISBN 80 -968584 - 9-1.

2. b) Praktická časť - zameranie na tlmočenie prostredníctvom hovoreného jazyka, t.j. artikulačné tlmočenie

V praktickej časti musí osoba preukázať dostatok poznatkov:

- praktickej realizácii tlmočenia prostredníctvom hovoreného jazyka (artikulačné tlmočenie)
- z komunikácie s osobou so sluchovým postihnutím, ktorá využíva hovorený jazyk a odzeranie (prostredníctvom tretej osoby – preklad monológu, dialógu)

V praktickej časti sa hodnotí:

- praktické uplatňovanie princípov artikulačného tlmočenia (ako, kde sa postaviť,...)
- 0 - 10 bodov
- monológ - 0 – 30 bodov
- dialóg - 0 – 30 bodov

Spôsob hodnotenia bude rovnaký, ako je uvedené v praktickej časti so zameraním na posunkovú komunikáciu.

LITERATÚRA (teoretická časť):

GRAUSOVÁ, T.: *Učím sa odzerať, lebo už nepočujem*. Praha : Horizont, 1988. 119 s.

Dôležitá poznámka:

Upozorňujeme všetkých uchádzačov, že v prípade osobných asistentov ide o nasledovné úrovne :

- u posunkového jazyka, posunkovej reči - III. modul – mierne pokročilí,
- u artikulačných - I. modul – úplní začiatčníci.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že ide o nižšie úrovne ovládania príslušnej komunikačnej formy, pretože u osobného asistenta sa predpokladá riešenie menej náročných komunikačných situácií.

Finančná náhrada:

Za realizáciu skúšky na získanie certifikátu je stanovený poplatok 20 €. V prípade záujmu o získanie dvoch certifikátov (posunková komunikácia, artikulačné tlmočenie) osoba platí 2x 20 €. Poplatok sa platí na účet ATLPRENES. Suma musí byť na účet pripísaná najneskôr 2 dni pred dňom realizácie skúšky, pričom z dôvodu identifikácie platby musí byť udané meno uchádzača o skúšku.

Číslo účtu: 4001027318/3100 (Volksbank Slovensko, a.s.)

Platba v hotovosti nie je možná!

V prípade ospravedlnenej neúčasti (najneskôr deň pred konaním skúšky) sa poplatok vracia, v prípade neospravedlnenej neúčasti, ako aj v prípade negatívneho výsledku skúšky sa poplatok nevracia.

Informácia pre členov ATLPRENES: súčasní členovia ATLPRENES majú 50% zľavu z poplatkov.

ATLPRENES účastníkom neprepláca cestovné náhrady (cestovné, stravné, a pod.) spojené s účasťou na skúške!